



Received: 15 July 2019  
Revised: 07 December 2019  
Accepted: 20 December 2019  
Published: 31 December 2019

## RIGHTS AND SCOPE OF LIABILITY OF THE SUCCESSOR MANAGER IN THE CONTEXT OF CONDUCTING LICENSED ACTIVITIES

## UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZE- NIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ

**Justyna Węglińska**

The John Paul II Catholic University of Lublin / Poland

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2196-8881>

\* *Corresponding author:* e-mail: [justyna.swierczek24@gmail.com](mailto:justyna.swierczek24@gmail.com)

### Abstract:

The article entitled "Powers and scope of responsibility of the successor manager in the context of conducting licensed activities" discusses in detail the most important assumptions of the Act of June 5, 2018, on the succession management of a natural person's enterprise (hereinafter: the Act). The aim of the paper is to provide an insight into the institution of the successor manager, which creates the possibility to conduct a licensed activity after the death of the concessionaire. Nonetheless, the innovative assumptions of the Act arouse many practical interpretative doubts, e.g. in the context of imposing administrative penalties on the company "inheritance". This article is an attempt to dispel the above doubts. What is more, the main principles and assumptions of the Act are thoroughly analyzed in the article, which allows for an in-depth understanding of its significance, primarily in the context of running a licensed business.


**Keywords:** successor manager, entrepreneur, enterprise in inheritance, concession, decision, public administration

### Streszczenie:

Artykuł pt. „Uprawnienia oraz zakres odpowiedzialności zarządcy sukcesyjnego w kontekście prowadzenia działalności koncesjonowanej” szczegółowo omawia najważniejsze założenia

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 / Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

**Węglińska J., (2019).** UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY  
SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

ustawy z dnia 5 lipca 2018 roku o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1629) (dalej: ustawa). Celem artykułu jest omówienie instytucji zarządcy sukcesyjnego, dzięki której prowadzenie działalności koncesjonowanej po śmierci koncesjonariusza jest możliwe. Innowacyjne założenia ustawy wzbudzają w praktyce wiele wątpliwości interpretacyjnych, np. w kontekście wymierzenia kar administracyjnych przedsiębiorstwu „w spadku”. Niniejszy artykuł jest próbą rozwiania rodzących się wątpliwości. Co więcej, w treści artykułu zostały omówione najważniejsze założenia ustawy, co pozwala na dogłębne zrozumienie jej znaczenia, przede wszystkim w kontekście prowadzenia koncesjonowanej działalności gospodarczej.


**Słowa kluczowe:** zarządca sukcesyjny, przedsiębiorca, przedsiębiorstwo w spadku, koncesja, decyzja, administracja publiczna

### **Ogólny zarys problemu i jego związek z ważnymi kwestiami naukowymi i praktycznymi**

Śmierć przedsiębiorcy wiąże się z wieloma wątpliwościami w zakresie dalszego prowadzenia działalności, zwłaszcza działalności koncesjonowanej. W systemie prawa *civil law* szukano rozwiązań, które miałyby zapewniać ciągłość prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę przede wszystkim korzystając z instytucji prokury. Wobec powyższego w systemach: niemieckim, włoskim, austriackim i szwajcarskim dopuszcza się możliwość niewygaśnięcia prokury albo pełnomocnictwa handlowego po śmierci przedsiębiorcy. Zarząd sukcesyjny – w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem w rozumieniu prawa cywilnego – zbliża się do prokury niewygasającej na wypadek śmierci, przy koniecznym, precyzyjnym uregulowaniu zakresu i sposobu działania zarządcy po śmierci przedsiębiorcy (Sieradzka M., 2018, p. 1196). Jednocześnie należy zauważyć, że w polskim systemie umożliwienie ustanawiania prokury niewygasającej na wypadek śmierci nie stanowiłoby rozwiązania problemu, bowiem sukcesja przedsiębiorstwa, jak opisano wyżej, ma charakter znacznie bardziej skomplikowany i wielopłaszczyznowy. W uzasadnieniu projektu ustawy zwrócono uwagę, że osoby fizyczne mogą prowadzić działalność o znacznym rozmiarze na podstawie wpisu do CEIDG, podczas gdy w krajach Europy Zachodniej formę tę wykorzystują raczej drobni przedsiębiorcy, prowadząc działalność opartą głównie na nakładach własnej pracy, w szczególności działalność zawodową. Z analiz przeprowadzonych przez projektodawcę wynika, że ujęty kompleksowo problem sukcesji przedsiębiorstwa w znaczeniu funkcjonalnym nie jest przedmiotem regulacji w innych krajach. W niektórych krajach przewidziano rozwiązania, które służą nie tyle rozwiązaniu pro-

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

blemu sukcesji przedsiębiorstwa po śmierci przedsiębiorcy, co zapobieganiu jej negatywnym skutkom jeszcze za jego życia. Projektodawca Ustawy wskazał także, iż w Austrii, Księstwie Liechtensteinu, Wielkiej Brytanii i Szwajcarii możliwe jest tworzenie specjalnych podmiotów (fundacji rodzinnych, prywatnych), które zajmują się prowadzeniem działalności gospodarczej po śmierci testatorów i wypłacają zyski spadkobiercom.

Podobne wyzwanie pojawiło się również przed polskim ustawodawcą, który ustawą umożliwił kontynuowanie prowadzenia działalności gospodarczej po śmierci przedsiębiorcy (zob. Blajer P., 2019). Pomimo braku definicji legalnej pojęcia zarządu sukcesyjnego, w piśmiennictwie wskazano, że „jest to zarząd tymczasowy przedsiębiorstwem, który następuje po śmierci przedsiębiorcy, co ma pozwolić na kontynuację jego działalności gospodarczej” (Aleksiejuk P., Wojarska-Aleksiejuk K., 2019, p. 47).

Na gruncie ustawy przewidziano dwa mechanizmy sukcesji decyzji związanych z przedsiębiorstwem (koncesji, zezwoleń, licencji oraz pozwoleń), wydanych dla zmarłego przedsiębiorcy w postaci: a) decyzji potwierdzającej możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego; b) decyzji przenoszącej na właściciela przedsiębiorstwa w spadku (albo wspólnika spółki cywilnej) decyzję związaną z przedsiębiorstwem.

Przepisy ustawy wykluczają skutek w postaci wygaśnięcia decyzji związanych z przedsiębiorstwem z chwilą śmierci przedsiębiorcy określając jednocześnie późniejsze terminy, w jakich decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa. Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy, decyzja wygasa: 1) jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny - z upływem trzech miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, chyba że w tym terminie został złożony wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania tej decyzji przez zarządcę sukcesyjnego (art. 38 ust. 1 ustawy), 2) jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny — z upływem sześciu miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy, chyba że w tym terminie został złożony wniosek o przeniesienie decyzji na właściciela przedsiębiorstwa w spadku albo wspólnika spółki cywilnej (art. 42 ust. 1 albo 5 ustawy). Wobec powyższego, jeżeli w ww. terminach zostaną złożone wnioski przewidziane w ustawie, obowiązywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem zostanie przedłużone.

## **Analiza najnowszych badań, aktów prawnych i literatury przedmiotu, w których podjęto omówienie podjętej problematyki**

Głównym źródłem wiedzy do napisania niniejszego artykułu była treść ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1629). W związku z tym, iż regulacja, wprowadza całkowicie innowacyjną instytucję pozwalającą na zachowanie ciągłości prowadzenia działalności koncesjonowanej po śmierci koncesjonariusza, przedmiotowa problematyka nie doczekała się szerszego omówienia na gruncie rodzimego piśmiennictwa. W artykule, oprócz analizy aktów normatywnych (Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe) wykorzystano uzasadnienie projektu przedmiotowej ustawy (druk sejmowy 2789, Sejm VIII kadencji), a także nieliczne artykuły omawiające tematykę zarządcy sukcesyjnego na poziomie ogólnym (Aleksiejuk P., Wojarska-Aleksiejuk K., (2019); Bieluk J., (2019); Blajer P., (2018); Sieradzka M., 2018). Analiza dostępnego piśmiennictwa jednoznacznie wykazała potrzebę przeprowadzenia badań nad praktycznymi konsekwencjami stosowania omawianej instytucji, w szczególności w kontekście prowadzenia działalności koncesjonowanej.

## **Cele i metody badawcze podjęte w analizie tematu**

Niniejszy artykuł jest próbą odpowiedzi na wątpliwości związane z zastosowaniem instytucji zarządcy tymczasowego w kontekście prowadzenia koncesjonowanej działalności gospodarczej. Koncesja bowiem jest bezpośrednio związana z osobą przedsiębiorcy, zatem instytucja zarządcy sukcesyjnego jest wyzwaniem interpretacyjnym zarówno dla przyszłych zarządców sukcesyjnych, jak i dla organów administracji publicznej (por. Sieradzka M., 2019, p. 1195). W artykule zostały wykorzystane następujące metody badawcze: aksjologicznej analizy prawa, argumentacyjna oraz komparatystyczna..

## **Prezentacja przeprowadzonej analizy. Dyskusja**

### **Tryb postępowania o udzielenie koncesji w kontekście zarządu sukcesyjnego**

Na gruncie *legis latae* zarządca sukcesyjny jest uprawniony, aby złożyć do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, wniosek

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska



This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem, jeżeli: 1) są spełnione warunki do uzyskania tej decyzji, określone w przepisach odrębnych ustaw, 2) zarządca sukcesyjny przedłoży dokumenty potwierdzające spełnienie tych warunków, 3) zarządca sukcesyjny oświadczy, że przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tej decyzji i zobowiązuje się do wykonania związanych z nią obowiązków (art. 38 ust. 2 ustawy). Ponadto, z treści przepisu z art. 38 ust. 3 ustawy wynika, że warunki do uzyskania decyzji, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je zarządca sukcesyjny.


Treść art. 38 ust. 2 pkt 2 ustawy nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych, że zarządca sukcesyjny jest obowiązany złożyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków do uzyskania decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Zarządca sukcesyjny ma także obowiązek udokumentować spełnianie warunków o charakterze osobistym, np. wykazać niekaralność. Organ prowadzący postępowanie jest zatem uprawniony, aby zażądać od zarządcy sukcesyjnego przedłożenia kompletu dokumentów na potwierdzenie spełniania wszystkich warunków do uzyskania koncesji.

Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że wykazanie spełniania warunków o charakterze osobistym nie powinno stanowić istotnej dolegliwości dla zarządcy sukcesyjnego. Jednocześnie zgodnie z zasadą szybkości i prostoty postępowania wynikającej z art. 12 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.), część dokumentów dotyczących przedsiębiorstwa w spadku, zgromadzonych w aktach danego przedsiębiorcy, będzie można wykorzystać (np. dokumentację techniczną), natomiast część akt utraci swą aktualność i w takiej sytuacji właściwy organ wezwie przedsiębiorcę do uzupełnienia braków (Uzasadnienie do projektu ustawy, druk sejmowy 2789, Sejm VIII kadencji 2018). W związku z powyższym należy powtórnie nadmienić, że wnioskodawca będzie też zobowiązany przedstawić dokumenty na okoliczność wykazania spełniania przesłanek o charakterze osobistym.

Należy przyjąć, że właściwy organ administracji publicznej powinien dokonać weryfikacji spełniania przesłanek do udzielenia koncesji oraz braku istnienia przesłanek negatywnych. Potwierdza to także brzmienie art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.) (dalej: Prawo energetyczne). Jakich konkretnie dokumentów organ powinien dodatkowo zażądać od wnioskodawcy należy ocenić w każdej sprawie indywidualnie, w zależności od stopnia dezaktualizacji akt dfc b przedsiębiorstwa w danym postępowaniu.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 / Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

**Węglińska J., (2019).** UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

### **Podstawa prawna decyzji potwierdzającej możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem**

Wydając decyzję potwierdzającą możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem właściwy organ powinien wskazać jako podstawę prawną art. 38 ust. 2 ustawy oraz właściwe przepisy ustawy regulującej określony rodzaj działalności (tytułem przykładu można wskazać Prawo energetyczne). Ponadto, właściwy organ powinien prawidłowo oznaczyć wnioskodawcę, tj. zarządcę sukcesyjnego, posługującego się firmą zmarłego przedsiębiorcy z dodatkowym oznaczeniem „w spadku”. Zgodnie bowiem z art. 21 ust. 1 ustawy, zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym oraz posługuje się dotychczasową firmą przedsiębiorcy z dodaniem oznaczenia „w spadku” (art. 17 ust. 1 ustawy).

### **Decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania koncesji**

Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, potwierdza, w drodze decyzji, możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego. Językowa wykładnia ww. regulacji wskazuje, że decyzja potwierdzająca, o której mowa w art. 38 ust. 2 ustawy, ma odrębny byt od decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Również analiza prawno-porównawcza treści normy prawnej z art. 38 ust. 2 i art. 42 ust. 2 ustawy prowadzi do wniosku, że nie zmienia ona decyzji związanej z przedsiębiorstwem w zakresie oznaczenia jej adresata. Należy jednak wskazać na odmienny pogląd wyrażony przez J. Bieluka, zgodnie z którym decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem zmienia decyzję, którą potwierdza w zakresie jej adresata (Bieluk J., 2019). Wydaje się jednak, że skoro racjonalny ustawodawca taki skutek przyjął tylko w przypadku złożenia wniosku o przeniesienie decyzji związanej z przedsiębiorstwem, o którym mowa w art. 42 ust. 1 tej ustawy i wynika to wprost z brzmienia normy prawnej, tj. z art. 42 ust. 2 ustawy, który stanowi: „Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, przenosi, w drodze decyzji, decyzję związaną z przedsiębiorstwem na właściciela przedsiębiorstwa w spadku przez dokonane zmiany decyzji związanej z przedsiębiorstwem w zakresie jej adresata”, nie można takiej intencji przypisywać mu w stosunku do decyzji potwierdzającej, o której mowa w art. 38 ust. 2 ustawy. W przypadku wniosku o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem ustawodawca wskazał, że: „Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, potwier-

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska



This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

dza w drodze decyzji, możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego”. Brak jest w treści art. 38 ust. 2 ustawy wzmianki o możliwości dokonania zmiany decyzji związanej z przedsiębiorstwem.


Przed wszystkim z całą mocą należy podkreślić, że jeżeli zarządca sukcesyjny złoży stosowny wniosek oraz dokumenty i oświadczenie, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od dnia złożenia wniosku, czyli przed wydaniem decyzji potwierdzającej. Równocześnie od dnia złożenia wniosku zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z tą decyzją (art. 40 ust. 1 Ustawy). Jednocześnie wątpliwe jest, czy zarządca sukcesyjny może kontynuować działalność gospodarczą zmarłego przedsiębiorcy wynikającą z decyzji związanej z przedsiębiorstwem przed złożeniem wniosku, o którym mowa w 38 ust. 1 ustawy oraz dokumentów i oświadczenia wymaganych w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3. Analiza poszczególnych ustępów art. 40 ustawy wydaje się wykluczać taką możliwość. Zarządca sukcesyjny może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od dnia złożenia wniosku, jeżeli spełnione są wymogi określone w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, od tej daty jest obowiązany wykonywać także obowiązki wynikające z tej decyzji (art.40 ust. 1 ustawy). Natomiast obowiązki, których termin wykonania upłynął w okresie od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia złożenia wniosku, obowiązany jest wykonać niezwłocznie po dniu, w którym decyzja potwierdzająca stała się ostateczna (art.40 ust. 3 ustawy).

Wobec powyższego należy uznać, że art. 40 ustawy stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 29 ustawy. Potwierdza to także analiza treści uzasadnienia do projektu ustawy, jak bowiem wynika z dokumentu: rozwiązanie przewidziane w art. 40 ust. 1 ustawy jest konieczne do zapewnienia ciągłości działalności gospodarczej, której dotyczy decyzja związana z przedsiębiorstwem (por. Bieluk J., 2019).

Wykładnia celowościowa skłania do wniosków, że intencją ustawodawcy było, aby zarządca sukcesyjny od chwili ustanowienia zarządu sukcesyjnego wykonywał prawa i obowiązki wynikające z prowadzonej przez zmarłego przedsiębiorcę koncesjonowanej działalności gospodarczej (art. 29 ustawy). Treści uzasadnienia do projektu ustawy wskazuje, iż od chwili ustanowienia zarządu, zarządca sukcesyjny będzie mógł wykonywać prawa i obowiązki wynikające z czynności prawnych i innych zdarzeń wywołujących skutki w obszarze prawa cywilnego, a także obowiązki o charakterze publicznoprawnym, wynikające z decyzji administracyjnych, związanych z działalnością go-

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

spodarczą, które zachowają aktualność mimo śmierci przedsiębiorcy albo które powstały później. Natomiast prawa i obowiązki zapisane w koncesji, zezwoleniu, licencji, zgodzie i pozwoleniu zarządca sukcesyjny będzie mógł wykonywać na zasadach określonych w art. 38 i n. ustawy. Zgodnie z intencją prawodawcy, kontynuacja prowadzenia działalności przez zarządcę sukcesyjnego w szerszym zakresie będzie możliwa po spełnieniu przez niego warunków określonych w art. 40 ust. 1 ustawy.

Ustawodawca zastrzegł, że spełnienie przesłanek z art. 40 ust.1 ustawy upoważnia do kontynuowania działalności zmarłego przedsiębiorcy w szerszym zakresie, zatem należy uznać, że art. 40 ustawy stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 29. W takiej zaś sytuacji, zgodnie z regułami wykładni prawa, przepis szczególny ustawy znajduje zastosowanie przed przepisem o charakterze ogólnym.

Co prawda przepisy ustawy wykluczają skutek w postaci wygaśnięcia decyzji związanych z przedsiębiorstwem z chwilą śmierci przedsiębiorcy. Niemniej, ustawa określa jednak późniejsze terminy, w jakich decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa, tj.: 1) jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny - z upływem trzech miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, 2) jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny z upływem sześciu miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy (art. 37 ust. 1 ustawy).

Jednakże ustawodawca w ww. terminami wygaśnięcia decyzji związanych z przedsiębiorstwem skorelował terminy na złożenie wniosków, o których mowa w art. 38 ust. 1 i 42 ust. 1 ustawy. Ustawodawca, dla zarządcy sukcesyjnego, przewidział trzymiesięczny termin na wystąpienie do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, z wnioskiem o potwierdzenie możliwości wykonywania tej decyzji. Jeżeli w ww. terminie zostanie złożony wniosek przewidziany w ustawie, obowiązywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem zostanie przedłużone (Uzasadnienie projektu ustawy, (2018). druk sejmowy 2789, Sejm VIII kadencji, p.44).

Ustawodawca przewidział zatem w art. 37 ustawy skutek w postaci przedłużenia obowiązywania licencji, koncesji, zgód i pozwoleń udzielonych zmarłemu przedsiębiorcy, podczas gdy skutek w postaci możliwości wykonywania uprawnień wynikających z tych decyzji następuje co do zasady od daty złożenia wniosku i spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Należy także zauważyć, że po złożeniu wniosku o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem, organ administracji publicznej może, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, zakazać zarządcy sukcesyjnemu

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska



This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)



wykonywania tej decyzji do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku. Przesłanką wydania takiego postanowienia jest okoliczność, że w ocenie organu wykonywanie decyzji przez zarządcę sukcesyjnego przed potwierdzeniem tej możliwości groziłoby naruszeniem przepisów prawa albo interesu publicznego. Powyższy argument także przemawia za interpretacją normy prawnej z art. 40 ustawy jako przepisu o charakterze szczególnym w stosunku do art. 29 ustawy.

Podsumowując należy stwierdzić, że zarządca sukcesyjny może na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od daty złożenia wniosku wraz z dokumentami i oświadczeniem, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, chyba że zostanie wydane przez organ postanowienie zakazujące wykonywania tej decyzji. Od daty złożenia wniosku jest on także zobligowany wykonywać obowiązki wynikające z tą decyzji, przy czym w odniesieniu do związania zarządcy sukcesyjnego obowiązkami wynikających z decyzji związanej z przedsiębiorstwem, ustawodawca nie przewiduje konieczności spełnienia przez wnioskodawcę wymogów z art. 38 ust. 2 pkt. 2 i 3 ustawy.


Możliwość złożenia wniosku przez właściciela przedsiębiorstwa w spadku o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem

Tryb przeniesienia decyzji, o którym mowa w art. 42 ustawy ma zastosowanie w przypadku, gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony oraz nie został złożony wniosek w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy albo wniosek złożony w terminie 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego wygasł (por. art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy). Postępowanie wszczęte na wniosek właściciela przedsiębiorstwa w spadku zawieszają się z urzędu do czasu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, jeżeli został złożony wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Postępowanie podejmuje się z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia. Na postanowienie w sprawie zawieszenia albo podjęcia zawieszzonego postępowania nie służy zażalenie, a o wydaniu postanowienia zawiadamia się wnioskodawcę (art. 37 ust. 2 ustawy). Zarządca sukcesyjny jest stroną postępowania zainicjowanego wnioskiem właściciela przedsiębiorstwa w spadku (art. 42 ust. 4 ustawy).

Analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, że ustanowienie zarządcy sukcesyjnego nie wyklucza możliwości złożenia wniosku o wydanie decyzji o przeniesieniu decyzji związanej z przedsiębiorstwem, jednakże należy zawiesić postępowanie w sprawie tego wniosku do czasu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

Na marginesie należy zauważyć, iż przeniesienie decyzji związanej z przedsiębiorstwem na właściciela przedsiębiorstwa w spadku następuje w drodze decyzji zmieniającej decyzję związaną z przedsiębiorstwem w zakresie jej adresata (odmiennie niż w przypadku decyzji potwierdzającej).

Możliwość wymierzenia kary zarządcy sukcesyjnemu za brak przestrzegania decyzji związanej z przedsiębiorstwem

Zgodnie z art. 40 ust. 1. ustawy w przypadku, gdy są spełnione warunki określone w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, zarządca sukcesyjny może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Od dnia złożenia ww. wniosku zarządca sukcesyjny jest również obowiązany wykonywać obowiązki wynikające z decyzji i tym samym odpowiada za ich nieprzebrzeżenie. Niespełnienie któregośkolwiek z wymagań wymienionych w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy skutkuje obowiązkiem wydania przez właściwy organ decyzji odmawiającej potwierdzenia możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem, w którym decyzja odmowna stała się ostateczna. Oznacza ona bowiem, że nie zostały spełnione warunki do wykonywania działalności objętej decyzją.

Ostateczna decyzja o odmowie potwierdzenia możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego skutkuje wygaśnięciem decyzji koncesyjnej udzielonej przedsiębiorcy. Zatem postępowanie w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie warunków koncesji powinno zostać w takim przypadku umorzone. Postępowanie o wymierzeniu kary pieniężnej mogłoby się dalej toczyć od dnia złożenia wniosku.

W przypadku, gdy potencjalny zarządca sukcesyjny złoży dokumenty wynikające z art. 38 ust. 2 ustawy zasadnym jest dalsze prowadzenie postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów wynikających z decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Spełnienie wymagań wynikających z art. 38 ust. 2 i 3 ustawy skutkuje możliwością korzystania z uprawnienia oraz wykonywania obowiązków wynikających z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od dnia złożenia wniosku o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego. Podmiotem, któremu może zostać wymierzona kara pieniężna zgodnie z CEIDG będzie zarządca sukcesyjny przedsiębiorstwa w spadku. Powyższe potwierdza także przepis art. 21 ust. 1 i 2 ustawy, zgodnie z którym zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym, na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku, natomiast ust. 2 wzmiankowanego przepisu stanowi, że zarządca sukcesyjny może pozywać i być pozywany w sprawach wynikających z wykonywanej przez

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska



This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175


[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)

przedsiębiorcę działalności gospodarczej lub prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku oraz brać udział w postępowaniach administracyjnych, podatkowych i sądowno-administracyjnych w tych sprawach. W postępowaniach w takich sprawach zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym, na rzecz właściciela przedsiębiorstwa w spadku. Skutki czynności zarządcy sukcesyjnego następują bezpośrednio w majątku przedsiębiorstwa w spadku. Można tu dopatrzeć się pewnej analogii do statusu syndyka, który w postępowaniu dotyczącym masy upadłości działa w imieniu własnym, lecz na rzecz upadłego (art. 144 ust 1 i 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe, (Dz. U. z 2019 r. poz. 498). Syndyk prowadzący przedsiębiorstwo upadłego może także prowadzić działalność wymagającą koncesji, licencji albo zezwolenia, chyba że co innego wynika z odrębnych ustaw. Jednakże ustawodawca, odmiennie niż w przypadku zarządcy sukcesyjnego, uregulował status syndyka, nie wymaga bowiem potwierdzenia przez organ w drodze decyzji możliwości wykonywania przez niego koncesji. Jednocześnie należy zauważyć, że zarówno syndyk, jak i zarządca sukcesyjny jest stroną w znaczeniu formalnym, zatem występuje tu pewna analogia do oznaczania syndyka w decyzjach kierowanych do niego po objęciu przedsiębiorstwa. Co więcej, Naczelny Sąd Administracyjny stanął na stanowisku, że stroną postępowania dotyczącego masy upadłości może być wyłącznie syndyk, który jest tzw. stroną zastępczą, bowiem występuje wprawdzie we własnym imieniu lecz nie na własny rachunek - syndyk działa na rzecz masy upadłości, a stroną jest tylko dlatego, że masa, będąc przedmiotem stosunków cywilnoprawnych, nie może być ich podmiotem (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 grudnia 2016 roku, sygn. II GSK 1095/15). Sytuacja zarządcy sukcesyjnego może być definiowana podobnie do sytuacji syndyka jako strony postępowania. Bowiem, instytucja zarządcy sukcesyjnego ma zapewnić ciągłość prowadzenia działalności koncesjonowanej, zatem zarządca sukcesyjny jest zobligowany do prowadzenia działalności w sposób prawidłowy oraz do ponoszenia konsekwencji związanych z naruszeniem przepisów decyzji związanej z przedsiębiorstwem.

Co więcej, pewnej analogii do instytucji zarządcy sukcesyjnego można poszukiwać również w instytucji sukcesji uniwersalnej wynikającej z treści art. 494 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 505 ze zm.). Z treści niniejszego przepisu wynika, że nowo zawiązana spółka wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. Na spółkę przejmującą albo spółkę nowo zawiązaną przechodzą z dniem połączenia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane spółce przejmowanej albo którejkolwiek ze spółek łączących się

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

**Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;**

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

**[DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414](https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.7414)**

przez zawiązanie nowej spółki. Wraz z koncesją na spółkę przejmującą lub nowo zawiązaną przechodzą również obowiązki wynikające z tej koncesji, czyli tym samym odpowiedzialność za ewentualne naruszenie warunków koncesji.

Reasumując, celem instytucji zarządy sukcesyjnego jest osiągnięcie ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej po śmierci przedsiębiorcy, zatem możliwe powinno być prowadzenie postępowań administracyjnych przeciwko zarządcy sukcesyjnemu w przypadku prowadzenia działalności koncesjonowanej w sposób naruszający decyzję związaną z przedsiębiorstwem.

### **Wnioski**

Ustawa jest nowatorskim rozwiązaniem sytuacji przedsiębiorstwa po śmierci przedsiębiorcy, który prowadził działalność koncesjonowaną. Pomimo faktu, że stosowanie ustawy w praktyce budzi wątpliwości interpretacyjne, stworzenie instytucji zarządy sukcesyjnego daje możliwość prowadzenia koncesjonowanej działalności gospodarczej pomimo śmierci przedsiębiorcy. Problemy interpretacyjne ujawniające się w praktyce powinny wpłynąć na doprecyzowanie treści Ustawy oraz wypracowanie optymalnych rozwiązań jurydycznych funkcjonowania przedsiębiorstwa w spadku. Jednocześnie należy dobitnie podkreślić, że Ustawa stwarza realne możliwości kontynuowania prowadzenia działalności gospodarczej, co bezpośrednio przełoży się na jasność oraz przejrzystość rynku gospodarczego w zakresie koncesjonowanych działalności gospodarczych.

### **Literatura przedmiotu:**

1. ALEKSIEJUK, P., WOJARSKA - ALEKSIEJUK, K., (2019). Ustawa o zarządzie sukcesyjnym w kontekście sukcesji firm rodzinnych w Polsce, *Nowy Przegląd Notarialny*, nr 1/2019.
2. BIELUK, J., (2019). *Ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. Komentarz*, C. H. Beck Warszawa.
3. BLAJER, P., (2018). *Zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem osoby fizycznej*, Wolters Kluwer, Warszawa.
4. SIERADZKA, M., (2018). Zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem osoby fizycznej – analiza i ocena nowych rozwiązań prawnych (cz. I), *Monitor Prawniczy*, nr 22/2019.
5. SIERADZKA, M., (2018). Zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem osoby fizycznej – analiza i ocena nowych rozwiązań prawnych (cz. II), *Monitor Prawniczy*, nr 23/2018.
6. *Uzasadnienie do Projektu Ustawy*, (2018). druk sejmowy 2789, Sejm VIII kadencji.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska



This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

**Węglińska J., (2019). UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;**

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

**DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414**

### **Źródła prawa:**

7. USTAWA z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.).
8. USTAWA z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (Dz. U. 2019 r. poz. 755 z późn. zm.).
9. USTAWA z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych* (Dz. U. 2019 r. poz. 505 z późn. zm.).
10. USTAWA z dnia 28 lutego 2003 r. *Prawo upadłościowe* (Dz. U. 2019 r. poz. 498).
11. USTAWA z dnia 5 lipca 2018 r. *o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej* (Dz. U. poz. 1629).

### **Orzecznictwo:**

12. Wyrok NSA z dnia 9 grudnia 2016 roku, sygn. II GSK 1095/15.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2019 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska



This is an open access article

under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

**Węglińska J., (2019).** UPRAWNIENIA ORAZ ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDCY SUKCESYJNEGO W KONTEKŚCIE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ;

*International Journal of Legal Studies*, 2(6)2019: 163 - 175

**DOI: 10.5604/01.3001.0013.7414**